

מנכ"ל מכבי: "הקופות קורסות, ניאלץ לקצץ בבשר החי - השירות למבוטחים"

רן סער מתריע כי מצבן הקשה של הקופות יגרום לפגיעה בשירות הרפואי - ויגלוש אל המשק כולו • הוא מאשים את המדינה, שהחתימה אותו על ויתור על תביעות עתידיות, ב"סחיטה שלטונית" • "כשאתה בלי חמצן ואחראי על בריאותם של מיליונים - אתה מוכן לתת הכל"

רוני לינדר-גנץ

מיר ב-2013.

"זה קרה, אבל בתהליך אטי. עשינו באחרונה סקר פנימי על תורים - וראינו שבכל הקופות יש הארכה קטנה של תורים. כשזה קורה בצורה הדרגתית, פחות מר-גישים את זה.

"כדי להתאזן כלכלית אנחנו נאלצים לעשות צעדים משמעותיים הרבה יותר מבחינת הפגיעה במבוטחים: ראשית, צימצמו מאוד גיוס של רופאים ומטפלים חדשים, כשהמשמעות המיידית היא התארכות של משכי תורים בכל תחומי הרפואה, תורים ארוכים יותר של טיפול פיזיותרפי, שהוא תחום מפואר במכבי, מעקבי הריון ועוד. התחום היחיד שלא ייפגע הוא הת-

צעדי התייעלות, ובסוף תגיע לכי-שר החי - השירות לחולים", הוא אומר. "אני בפתח של 2014, וצריך לכתוב תוכנית עבודה עם רפואה, שירות, תקציב. כדי להתנהל בצורה אחראית אני נאלץ להתחיל לפגוע בשירות הרפואי, וזה משהו שאני בכל גימי נפשי לא רוצה לעי-שות. אבל כנראה שאין לי ברירה".
מהם הצעדים שאתם מתכננים?
 "שני נושאים מרכזיים מטריי-דים אותי: השירות הרפואי למטר-פלים, שעומד מעל הכל, והביטחון התעסוקתי של העובדים. לצערי, כיום אנחנו נמצאים חרימשמעות במצב שבו כדי לייצר התייעלות - חייבים לפגוע במבוטחים".
 עד היום זה לא קרה? באחר-ונה שומעים לא מעט תלונות על תורים מתארכים ובעיות אחרות במכבי ובקופות אחרות.

"כספי התמיכה שקיבלנו מה-מדינה הם סכום חריפעמי, שלא נכנס לבסיס התקציב. למעשה, אנחנו מתחילים את 2014 עם חור גדול בתקציב, שנובע משחיקה של שנים, שמביאה לגירעון מר-בנה בסדר גודל של 700 מיליון שקל", אומר סער. "אין יותר איך להתייעל בשיעור שנדרש כדי להישאר מאוזנים. אי אפשר לה-תייעל ב-6% בשנה אחרי 18 שנות התייעלות רציפה. המשמעות היא שכבר באפריל או מאי נהיה בבעיה קשה של מזומנים, אם לא נעשה כמה צעדים קיצוניים".

לפיכך, לראשונה מזה שנים, מנכ"ל מכבי מודה בפה מלא כי אין לו ברירה אלא לפגוע בשירות הרפואי למבוטחים, כדי למנוע את התרסקות הקופה: "שרי הבריאות והאוצר חייבים להבין שכל מער-כת ששוחקים אותה בצורה כל כך משמעותית וסיסטמטית תבצע

"קופות החולים נמצאות על סף קריסה. בעשור האחרון יש תהליך דרמטי, מר-בנה וברור של שחיקת תקציבי הקופות, שדירדרד מאוד את מצב רפואת הקהילה" - כך אומר מנכ"ל מכבי שירותי בריאות, רן סער, בראיון ל-TheMarker. לתחושתו, מכבי, כמו שאר קופות החולים, הגיעה לנקודת השפל הגדולה ביותר מאז הקר-קת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, שבדי להצליח לצאת ממנה בלי סיוע ממשלתי משמעותי נדרשים צעדים שיפגעו בבטן הרבה של הקופה - השירות למבוטחים. ארבע קופות החולים סיימו את 2012 בגירעון כולל של 861 מ"ליון שקל, אך זוהי אשליה בלבד: הגירעון האמיתי שלהן, ללא כס-פי התמיכה האמיתי שלהן, ללא כס-הגיע לסכום גדול הרבה יותר - 2 מיליארד שקל - והמצב אף מח-



פתחות הילד – כי אנחנו ברויק נמצאים בעיצומו של שינוי מערי כתי גדול בנושא.
 “בנוסף, אנחנו עומדים לעצור תוכניות בתחום הרפואה המונעת, כמו התערבויות למאבק בהשמנה של ילדים – טיפול כולל רכי מערכת בילדים שהוכח כמאוד מוצלח; ונעצור את קליטת המבר טחים לתוכנית ה-MOMA שלנו, של טיפול ביתי בחולים קשים – זה פרויקט מאוד מוצלח ונכון רפואית ושירותית, אבל כל חולה כזה עולה לקופה הרבה כסף.”
ומה לגבי העובדים?

“ההחלטה היא שלא יהיו צמי צומי כוח אדם, אבל גם לא קור לטים עובדים חדשים. לכן, אם הקופה גדלה ב-2.5%-3% בשנה והייתי אמור להגדיל בהתאם את מספר העובדים – זה כבר צמצום והתייעלות של 2.5%, והעובדים הנתונים עובדים קשה יותר. בנוסף, אנחנו מצמצמים בכ-20% את השעות הנוספות – וזו פגיעה בעובדים וגם בשירות. מהצד השני, אני נותן לעובדים ביטחון תעסוקתי, וזה חשוב לנו. מעולם לא יצאנו בגל פיטורים, ואנחנו לא מתכוונים לעשות את זה.”

“בתי החולים מופלים לטובה”

נבואת הזעם, או ליתר דיוק – התחזית הריאלית של סער, לא מתמצה בפגיעה בשירות למבר טחים ובעובדים, אלא גולשת גם למשק כולו: “קופות החולים מנה לות תקציב של כ-40 מיליארד שקל בשנה, מתוכם הרכש בבתי החולים הוא כ-15 מיליארד שקל. כל שאר הרכש – החל ממכוניות וספקים חיצוניים ועד שמירה וכי ביסה – מסתכם בעוד 12 מיליארד שקל”, הוא מסביר. “אם לא נוכל

2 לשלם לבתי החולים הממשלתיים – המדינה תגן עליהם ועל העובדים שלהם, כי השכר מגיע ישירות מהמדינה. מאידך, 12 מיליארד השקלים האחרים, שזה כל בעלי העסקים הקטנים והבינוניים בשוק – לא מוגנים.

“ברגע שיש לך קושי תזרימי, ברור שאתה מתחיל לדחות תש לומים. לכן, ברור לחלוטין שסביב מערכת כל כך ענקית יש מערכת משנית שלמה שמערכת הבריאות מזינה אותה. מאמצע השנה הבאה תהיה פגיעה קשה מאוד בספקים שחיים ממערכת הבריאות. אני לא יודע כמה חברות ייפלו, יפטר ער בדים או צעדים דומים – זו שרשרת מזון שבסופה יש חברה קטנה עם כמה עובדים שעומדים להיפגע.”

לסער בטן מלאה על משרד הבי ריאות, שלטענתו מקריב את קור פות החולים על מזבח דאגתו לבתי החולים שבבעלותו: “כשאתה יושב במשרד הבריאות, אתה לא יודע מי יושב מולך – נציג המיניסטרי, או שהוא מייצג את ‘הילדים’ שלו, כבעלים של בתי חולים. התחושה היא שמכיוון שמשרד הבריאות הוא הבעלים של בתי החולים, מה שמעניין אותו זה קודם כל שבתי החולים יהיו יציבים, ורק אחר כך מגיעה האחריות לקופות. גם בה תמורדות מול האוצר – הוא מייצג בעיקר את בתי החולים.”

לדבריו, “בסופו של דבר קור פות החולים מחזיקות את הבריאות יום-יום, שעה-שעה, 365 יום בשנה, ומטפלות בחולים ובבריאים ובכל המערכת. בתי החולים זה אנקדוטה בחיים – אנקדוטה חשובה אמנם, אבל שמתרחשת אחת להרבה זמן. התחושה שלנו היא שבתי החולים מופלים לטובה. אנחנו רוצים שהם יתחלקו אתנו באחריות, ושלא נר גיש שבתי החולים זה אחריות של

משרד הבריאות והקהילה לבר מול האוצר. אני מאוד מקווה שוועדת גרמן, שעוסקת בנושא הזה, תמצא לכך פתרון.”

“הבגץ הזה מת”

כבר לפני שנה וחצי זכיתם בבגץ שקבע כי מדד יוקר הבריאות, שעל פיו הקופות מתוקצבות, אינו משקף את הגידול בהוצאות שלהן, וכי “הזכות לבריאות התרוקנה מתוכן”. בגץ נתן חצי שנה להגיע לנפחה מתוקנת – מה קרה עם זה? “באופן מעשי, הבגץ הזה מת”, הוא אומר. “הגענו להסכם ייצוב עם האוצר, שבו סיכמנו נוסחה למחיר יום האשפוז ולמדד יוקר הבריאות שמשפרת את המצב. אבל לצערנו משרד האוצר לא הצליח להעי ביר את הנוסחה הזאת מול משרד הבריאות, ובסוף הנוסחה שונתה – לטובת מחיר יום אשפוז (כלומר לטובת בתי החולים – רל”ג). מאוד קיוונו שהכרעת בגץ אכן תעשה איזשהו ועזוע. חשבנו שמכיוון שה מלים של שופטי בגץ היו ברורות מאוד – זה ישנה את הבסיס מבחינה מהותית, אך זה לא קרה.”

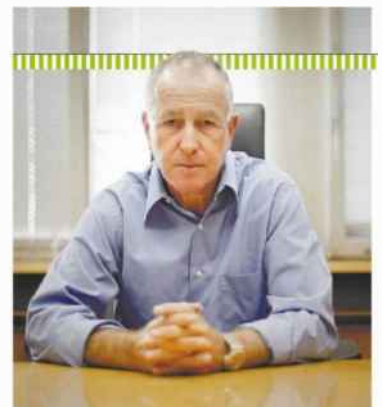
“כשהמדינה חתמה אתנו על הסכם הייצוב, היא החתימה אותנו על סעיף של ויתור על תביעות, כולל הבגץ הזה ותביעות אחרות שכלל לא קשורות בנושא. זו סחיטה שלטונית – כשאתה בלי חמצן ואחי ראי על חייהם ובריאותם של מי ליוני אורחים, אתה מוכן לתת הכל בשביל קצת אוויר, כולל לוותר על זכות בסיסית ועקרונית במשטר דמוקרטי – פניה לערכאות.”
 סער קורא לכל הגורמים המעור רבים – משרד הבריאות, האוצר, וגם משרד הכלכלה – להתעשת, ולהבין שבריאות לא פחות חשובה מביטחון ומחינוך: “אלה שלושת המרכיבים הכי חשובים בחיי האזרחים.”

“אי אפשר להתייעל ב-6% בשנה אחרי 18 שנות התייעלות רציפה. המשמעות היא שכבר באפריל או מאי נהיה בבעיה קשה של מזומנים, אם לא נעשה כמה צעדים קיצוניים”

“חמצע השנה הבאה תהיה פגיעה קשה מאוד בספקים שחיים ממערכת הבריאות. אני לא יודע כמה חברות ייפלו, יפטר עובדים או צעדים דומים”

הקיצוצים הצפויים במכבי

- ← הארכת תורים לרופאים מקצועיים
- ← תורים ארוכים יותר לפיזיותרפיה
- ← עצירה של תוכניות לרפואה מונעת, כמו סדנאות לגמילה מעישון
- ← הקפאת תוכנית טיפול בית בחולים קשים
- ← אי קליטה של עובדים חדשים
- ← צמצום של 20% בשעות הנוספות



צילום: חיים סער, מנהל פיתוח יעילות של משרד הבריאות